

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนที่มีอายุ 15-19 ปี ในปี พ.ศ. 2545 ในสถานศึกษาระดับ ปวช. ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง (ไม่เปิดเผยชื่อ) จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดสูงตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และได้คะแนนแบบวัดทั้ง 3 ส่วน ไม่ต่ำกว่า 121 คะแนน จำนวน 74 คน ซึ่งคะแนนที่เป็นจุดตัดดังกล่าวได้มาจากค่าเฉลี่ยรวมกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการทดลองเครื่องมือ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค)
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนที่มีอายุ 15-19 ปี ในปี พ.ศ. 2545 ในสถานศึกษาระดับ ปวช. ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง (ไม่เปิดเผยชื่อ) จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดและสมัครใจเข้ารับการทดลอง จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายได้ตัวอย่าง จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์
2. โปรแกรมการควบคุมตนเอง
3. แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ จากเอกสารและทฤษฎี ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด จุดมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด

1.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ โดยศึกษาจากรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ของเอลลิส ตามรูปแบบเอบีซีดีอี (ABCDE) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม

1.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แล้วนำโปรแกรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิสัย

1.3.2 แพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล

1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉิมพงษ์ ฉิมมันัส

เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ กับวัยรุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 2 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ภาษาที่ใช้ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และเวลาในการให้คำปรึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

1.5 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

2. โปรแกรมการควบคุมตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี การควบคุมตนเอง และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างโปรแกรมการควบคุมตนเองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

2.3 นำโปรแกรมการควบคุมตนเอง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำโปรแกรมการควบคุมตนเองให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิคือ

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์

2.4.2 แพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล

2.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรพงษ์ ฉิรมนัส

2.5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการควบคุมตนเองไปดำเนินการวิจัยต่อไป

3. แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

3.1 การสร้างแบบสอบถาม

3.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด จากเอกสารและทฤษฎี ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด

3.1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นข้อความหรือเหตุการณ์ในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด โดยมีรายละเอียดครอบคลุมตัวแปรการศึกษาการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดยใช้มาตราประเมินค่า (rating scale) มีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ด้านสัมพันธภาพในครอบครัวมีข้อความ 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ด้านลักษณะการคบเพื่อน มีข้อความ 26 ข้อ

ส่วนที่ 3 ด้านตนเองที่จะมีผลให้ใช้หรือหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด มีข้อความ 17 ข้อ

(ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับความคิด หรือความรู้สึก หรือพฤติกรรม	ข้อความด้านบวก (คะแนน)	ข้อความด้านลบ (คะแนน)
จริงมากที่สุด	1	5
จริงมาก	2	4
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	4	2
จริงน้อยที่สุด	5	1

3.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.2.1 หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 68 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

3.2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์

3.2.1.2 แพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล

3.2.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถิรพงษ์ ถิรมนัส

เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนลักษณะถ้อยคำภาษาที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แต่ละข้อมีคำถาม 5 ระดับ หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดแล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเหลือจำนวน 65 ข้อ

3.3 หาค่าอำนาจจำแนกโดยทดลองกับวัยรุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20-.75 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค) เป็นข้อคำถามของเครื่องมือการวิจัย จำนวน 50 ข้อ

3.4 หาความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดที่ตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำออก ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .93 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค)

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบ 3 กลุ่ม วัคก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผล (Randomized control Group Pretest-Posttest-Follow-up Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังจะแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Groups Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง	ติดตามผล
E ₁ R	T ₁	X ₁	T ₂	T ₃
E ₂ R	T ₁	X ₂	T ₂	T ₃
CR	T ₁		T ₂	T ₃

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
E_1R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์
E_2R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการควบคุมตนเอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	ระยะก่อนการทดลอง
T_2	แทน	ระยะทดลอง
T_3	แทน	ระยะติดตามผล
X_1	แทน	การให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์
X_2	แทน	การควบคุมตนเอง

วิธีดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการศึกษาวิจัย

1.2 ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

2. ขั้นดำเนินการ แบ่งเป็น 4 ระยะ

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลร่วมกับอาจารย์ในโรงเรียน โดยการให้วัยรุ่นที่เป็นนักเรียนตอบแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด จำนวน 399 คน ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คัดเลือกเฉพาะวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนที่มีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติดตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และคะแนนแบบวัดทั้ง 3 ส่วน ไม่ต่ำกว่า 121 คะแนน จำนวน 74 คน สอบถามความสมัครใจและขอความร่วมมือในการวิจัย แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

2.2 ระยะทดลอง

2.2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นนักเรียนที่ได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ เริ่มการทดลองวันที่ 22 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 26 กันยายน 2545 ผู้วิจัย

กำหนดไว้ 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

2.2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเอง เริ่มทดลองวันที่ 23 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2545 ผู้วิจัยกำหนดไว้ 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

2.2.3 กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียนที่ดำเนินกิจวัตรตามปกติไม่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์และไม่ได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเอง

2.3 ระยะเวลาหลังการทดลอง

2.3.1 กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด วันที่ 26 กันยายน 2545

2.3.2 กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเอง ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด วันที่ 27 กันยายน 2545

2.3.3 กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียน ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด วันที่ 26 กันยายน 2545

2.4 ระยะเวลาติดตามผล ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ จากระยะหลังการทดลอง

2.4.1 กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติดวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545

2.4.2 กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเอง ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติด วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545

2.4.3 กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียน ทำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติดวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส (SPSS FOR WINDOWS) เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพติดของวัยรุ่นกลุ่มการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ วัยรุ่นกลุ่มการควบคุมตนเอง วัยรุ่นกลุ่มควบคุม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบมีสองตัวประกอบวัดซ้ำ (two way analysis of

variance : repeated measure design) เมื่อพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์จะทำการทดสอบผลย่อย(Simple effect)
หากพบว่าผลหลักมีปฏิสัมพันธ์จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD.